

недискримінаційними та доступними. Без ПМ програма грошової допомоги може стати небезпечною та неефективною: відбір отримувачів ризикує бути непрозорим або дискримінаційним, а способи отримання коштів наражати людей на пряму небезпеку, зокрема ризики шахрайства, насильства, переслідування; водночас ігнорування гендерних аспектів може посилювати ризики гендерно зумовленого насильства, а люди з інвалідністю чи літні особи можуть бути виключені через бар'єри доступу; відсутність механізмів зворотного зв'язку не дозволяє виявляти ці загрози, що не лише знижує ефективність допомоги, а й створює додаткові ризики для безпеки, гідності та прав отримувачів.

Запровадити ПМ можна двома способами: по-перше, включити його ключові елементи до загального управління проєктом як основу надання гуманітарної допомоги; по-друге, врахувати їх у межах управління проєктним циклом, використовуючи відповідні індикатори інтеграції захисту для кожного сектору.

Таким чином, ПМ не замінює спеціалізовані програми захисту, а доповнює їх, інтегруючи принципи захисту в усі сектори. Кожний, хто працює в гуманітарній організації, має дбати про безпеку, гідність і недискримінацію клієнтів та постраждалого населення, незалежно від своєї ролі в організації. Щоб інтегрувати захист, менеджменту НГО потрібно розуміти, хто, чому та від чого знаходиться під ризиком, які загрози можуть бути спричинені їх діями або бездіяльністю, як дії або бездіяльність вплине на вразливість або на спроможність людей/громади протидіяти цим загрозам. Усі гуманітарні організації несуть спільну етичну відповідальність за забезпечення захисту в рамках гуманітарної допомоги.

Список використаних джерел:

1. Protection Mainstreaming: Global Protection Cluster. URL: https://globalprotectioncluster.org/themes/protection_mainstreaming
2. Protection Mainstreaming Toolkit. URL: https://globalprotectioncluster.org/sites/default/files/2022-02/gpc-pm_toolkit-eng-screen.pdf

Доній В. С., к.філолог.н., доцент кафедри українознавства та суспільних наук Миколаївського національного аграрного університету
Божко В. В., Остапенко В. В., студенти
Миколаївського національного аграрного університету

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ЛЕКСИКИ У СФЕРІ СУЧАСНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Сучасний менеджмент як професійна сфера діяльності спирається на ефективну комунікацію, яка охоплює усне й письмове спілкування - проведення переговорів, оформлення офіційних документів, публічне представлення даних, а також використання фахової лексики в цифровому середовищі, зокрема, у месенджерах, під час листування електронною поштою та різних публічних виступах на віртуальних платформах. Одним із ключових аспектів успішного управління є здатність зрозуміло,

доступно, інформативно висловлювати свої думки, грамотно та гармонійно добираючи мовні засоби.

Проблематика професійного спілкування в сфері менеджменту та його мовних характеристик є предметом активного наукового інтересу як вітчизняних, так і зарубіжних дослідників. Значна частина праць присвячена вивченню офіційно-ділового стилю, системи управлінської термінології, а також питань мовної культури й дотримання етикету в діловій взаємодії. Зокрема, у дослідженнях українських мовознавців О. Пономаріва, Л. Мацько Т. Космеди ґрунтовно проаналізовано специфіку функціонування офіційно-ділового стилю та його значення у сфері професійної комунікації. Автори підкреслюють необхідність суворого дотримання мовних норм, а також точності та однозначності формулювань, що застосовуються в управлінській діяльності.

Важливою складовою професійного спілкування у сфері менеджменту є використання спеціалізованої професійної лексики, яка забезпечує ефективність комунікації між фахівцями. Під поняттям «професійна лексика» розуміють використання у письмовому чи усному мовленні спеціалізованих термінів, що забезпечують точність і стислість висловлювання для фахівців певної галузі, але можуть ускладнювати розуміння для нефахівців [2].

Серед основних складових професійної лексики особливе місце посідають терміни, оскільки саме вони формують основу офіційної професійної комунікації. Терміни – це офіційно закріплені та визнані в певній галузі науки чи практики слова або словосполучення, що точно називають спеціальні поняття [3]. Наприклад, у сфері менеджменту найчастіше вживаними термінами є стратегія, планування, бюджетування, мотивація персоналу, лідерство, делегування, організаційна структура, управлінське рішення, корпоративна культура, KPI, тайм-менеджмент, бізнес-процес, ризик-менеджмент, SWOT-аналіз, бенчмаркінг тощо. Особливість термінів полягає в тому, що вони функціонують у межах наукової та професійної мови як засоби точного називання понять, а не як елементи загальноживаної мови [3].

Поряд із термінами у професійному мовленні активно використовуються професіоналізми, які мають більш неформальний характер. Професіоналізми – це неофіційні, розмовні слова, які використовують у професійному середовищі як заміну існуючих термінів, зазвичай складних або багатозначних [2]. На відміну від термінологічної лексики, вони можуть мати емоційне забарвлення, не закріплюються в словниках і не мають усталених правил написання. Здебільшого такі слова є зрозумілими широкому колу мовців і часто вживаються у повсякденному спілкуванні, проте не завжди відповідають нормам літературної мови. Важливо, що одне й те саме слово в різних професійних сферах може мати різне значення, наприклад, **«портфель»** може означати сукупність проєктів, інвестицій або напрямів діяльності організації в менеджменті, або річ для зберігання та перенесення документів у повсякденному житті.

Окрім професіоналізмів, у професійному середовищі поширеним явищем є використання професійного жаргону, який спрощує неформальне спілкування між працівниками. Професійний жаргон - це сукупність слів і висловів, які використовуються представниками певної професії для швидшого та простішого спілкування. На відміну від офіційної термінології, він має неформальний, розмовний характер і нерідко вирізняється емоційністю та експресивністю. У менеджменті можна зустріти такі жаргонізми, як «**дедлайн горить**» (термін виконання наближається або вже прострочений), «**завал по задачах**» (велика кількість роботи), «**розрулити питання**» (вирішити проблему), «**заліт**» (помилка або невдала ситуація) та інші.

Професійна лексика менеджера, зокрема, в онлайн комунікації є важливим елементом в управлінській діяльності. Вона формує імідж фахівця та допомагає налагодити ділові контакти, а також свідчить про професійну компетентність фахівців.

Список використаних джерел:

1. Тимкова В. А. Професійна культура мовлення менеджера. *Роль українознавства у вихованні національної свідомості та гідності нової генерації українців : зб. наук. праць Всеукр. наук.-практ. Інтернет-конф., 14 – 15 лист. 2023 р. Дніпропетровськ : Біла К. О., 2013. С. 28 – 31*

2. Товстенко, В.Р.. Сучасна українська економічна терміносистема як компонент наукової картини світу. *У Лінгвосвіт сучасної фахової комунікації: монографія. (Колеснікова, І., Краснопольська, Н., Малевич, Л., Товстенко, В., & Ярошевич, І.; упоряд. Л. Козловська). Київ. КНЕУ, 2022, С. 101–151.*

3. Шарова Т. М. Українська мова у професійному спілкуванні: комунікація майбутніх ІТ-фахівців. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія». Острог : Вид-во НаУОА, 2021. Вип. 11(79). С. 245–247.*

Доній В. С., к.філолог.н., доцент кафедри українознавства та суспільних наук Миколаївського національного аграрного університету
Котляр С. А., Іщенко М. О.,
студенти Миколаївського національного аграрного університету

МОВНА КОМПЕТЕНЦІЯ МЕНЕДЖЕРА ЯК СКЛАДНИК ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ ДСТУ 4163:2020

У сучасному контексті адаптації правової системи України до глобальних викликів, професіоналізм менеджера виходить за рамки лише етичних норм чи внутрішнього корпоративного стилю. Він стає питанням юридичної відповідальності. Фахівці справедливо відзначають, що мовні навички керівника сьогодні є не просто показником грамотності, а й стратегічним інструментом для запобігання управлінським ризикам.